

Hautausmaiden hoitosuunnitelma

Sievin seurakunta

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ

- 1.1 Hautaustoimen tehtävät ja tavoitteet
- 1.2 Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt
- 1.3 Hautausmaakohtainen esittely
- 1.4 Kirkon ympäristödiplomi
- 1.5 Hautausmaan kunnossapidon vastuut
- 1.6 Sopimushautojen hoito
- 1.7 Hautaukseen liittyvät toimintatavat

2. HAUTAUSMAIDEN YLEISHOITO

- 2.1 Hautausmaiden yleishoito ja kunnossapito

3. HAUTAUSMAIDEN KUNNOSSAPIDON RESURSSIT

4. HAUTAUSMAIDEN HOIDON TAVOITTEET

5. LOPUKSI

1. YLEISTÄ

1.1 Hautaustoimen tehtävät ja tavoitteet

Hautausmaiden hoitosuunnitelmaan sisältyvät usein toistuvien ja säännöllisten sekä pitkällä aikavälillä toteutettavien töiden suunnittelu. Hautausmaiden hoitosuunnitelmassa esitetään tavoitteet ja vaatimukset hoitotöille, kuten:

- talvihoito
- puhtaanapito
- rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito
- kasvillisuuden hoito
- kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit
- järjestelmien hoito ja käyttö

Hautausmaiden hoitosuunnitelmassa otetaan kantaa myös kunnossapidon pitkän tähtäimen suunnitteluun, kuten puiden hoitoon, käytävien ja kulkuväylien uusimiseen. Hautausmaiden kunnossapidon suunnitteluun liittyy lisäksi hautausmaiden toimintaa ja kunnossapitoa varten tarvittavien resurssien kuten koneiden, kaluston ja tilojen käytön suunnittelu.

Hoitosuunnitelmassa otetaan huomioon lisäksi hautausmaan turvallisuuden seuranta ja kehittäminen. Turvallisuutta käsitellään sekä työntekijöiden työturvallisuuden että hautausmaalla kävijöiden turvallisuuden kannalta. Turvallisuuden seuranta ja kehittäminen perustuvat riskien arviointiin.

Hautausmaiden hoitosuunnitelma auttaa selkeyttämään hautausmaaympäristön ja hautapaikkojen hoidon vastuualueita ja neuvoo yleisluontoiset vuosittaiset hoitotoimenpiteet hautausmaiden eri osa-alueille.

1.2 Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt

Hautausmaita koskevat monet lait ja asetukset. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hautaustoimea koskevan lainsäädännön. Lupa- ja valvontavirasto hoitaa hautaustoimilaissa tarkoitetut lupa-, valvonta- ja kiinteistörekisteritehtävät koko maan alueella.

Kirkkolain mukaan kaikilla evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla ja seurakuntayhtymillä tulee olla oma hautaustoimen ohjesääntönsä. Siinä on tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Seurakunnan hautaustoimen ohjesäännössä huomioidaan hautausmaiden paikalliset ominaispiirteet ja hautauskäytännössä omaksuttu kulttuuri sekä järjestelyiden tarkoituksenmukaisuus.

Hautausmaiden käytössä noudatetaan hautausmaakaavaa ja hautausmaan käyttösuunnitelmaa. Kirkkojärjestyksen (657/2023) 3 luvun 57 §:n mukaan: "Hautausmaalle on laadittava hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma. Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa on otettava huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakunnan taloudellinen kantokyky.

Hautausmaakaavaan sisältyy:

1. hautausmaan rajat
2. hauta-alueiden ja rakennusten sijainti
3. liikenteen järjestelyt ja käytävien sijainti
4. hauta-alueiden jako
5. hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma sekä jätehuollon järjestelyt

Käyttösuunnitelmaan sisältyy: hautausmaakaavan sanallinen selitys, määräykset hautausmaan tai sen osan käytöstä yhteen tai useampaan hautausryhmittelyyn, määräykset hautausmaaston käyttöönottojärjestyksestä sekä hautausmaan käytön rajoitukset.

Seurakunnan oma strategia vaikuttaa myös hautausmaiden kehittämiseen ja kunnossapitoon. Kirkon ympäristödiplomin avulla seurakunta voi parantaa ympäristöasioiden hoidon tasoa ja tehostaa toimintaansa.

Hautausmaiden kunnossapito perustuu seuraaviin lakeihin, asetuksiin, sääntöihin ja ohjeisiin:

- hautausmaailaki (457/2003)
- kirkkolaki (652/2023), 3 luku 21.–37. §:t
- kirkkojärjestys (657/2023), 3 luku 55.–61. §:t
- muinaismuistolaki (295/1963)
- terveydensuojeluasetus (1280/1994), 7. luku, 39.–42. §:t
- järjestyslaki (612/2003)
- jätelaki (646/2011)
- ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- hautausmaaston ohjesääntö
- hautausmaakaava ja hautausmaiden käyttösuunnitelma
- seurakunnan strategia
- kirkon ympäristödiplomi
- ympäristöohjelma
- kunnan yleis- ja asemakaavat sekä ympäristö-, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvat

1.3 Hautausmaakohtainen esittely

Järvenpuolihautausmaa (alahautausmaa)

Nykyisen kirkon luona on järvenpuolihautausmaa, joka on entisen Evijärven rannalla. Hautausmaata ympäröi luonnonkiviaita. Kiviaita on tehty mies- ja hevosvoimin. Järvenpuolihautausmaan puolella sijaitsee myös ruumiskylmiö, johon mahtuu 5 arkkua.

Kuva 1. Järvenpuolihautausmaa.

Tienpuolihautausmaa

Tienpuolihautausmaa on kirkon eteläpuolella. Hautausmaata on laajennettu Kirkkotien sekä lähetyskahvilan vierelle olevalle pysäköintialueelle. Tienpuolihautausmaan puolella on entinen ruumishuone, joka ei ole enää muussa käytössä, kuin varastona.

Hautausmaalla on useita muistomerkkejä, kuten esim. Sievissä evakkomatkalla olleiden posiolaisten lasten muistomerkki ja nälkään kuolleiden sieviläisten muistomerkki. Vuonna 2004 pystytettiin "Lapselleni, jota en saanut pitää" ja "Muualle haudattujen muistolle" -muistomerkit. Muistomerkit suunnitteli Veli Tuomi, Laura Tuomen luonnostelujen pohjalta. Muistomerkit valmisti Nivalan kiviveistämö.

Kuva 2. Nälkään kuolleiden sieviläisten muistomerkki.

Sisäänkäyntiportin luona on nälkään kuolleiden sieviläisten muistomerkki. Se on pystytetty vuonna 1966. Pahat katovuodet olivat 1860-luvulla ja pahimmat nälkävuodet vuosina 1866–1867.

Tienpuolihautausmaan laajennusosan siunaus, vihkiminen ja käyttöönotto tapahtui 14.5.2015 helatorstaina. Tilaisuus alkoi piispan messulla kirkossa.

Sankarihautausmaa

Kirkon vieressä sijaitsee sankarihautausmaa, jossa lepää 162 sankarivainajaa. Sankarivainajien hautaaminen on ollut raskasta työtä, sillä osa hautausmaasta oli tehtävä pengertämällä kirkon eturinteeseen. Osa haudoista, jotka tulivat lähemmäs kirkkoa, oli kaivettava liikuttamattomaan, kiviseen moreenikankaaseen. Sankarivainajien joukossa on myös yksi Mannerheim-ristin ritari Paavo Korpi haudattujen eturivissä. Sankarihautausmaalla on sotien 1939–1944 muistomerkki.

Kuva 3. Vapaussodan muistomerkki.

Kuva 4. Sankarihautausmaa.

Kirkkopihalle on hankittu aiemmin vuonna 1918 sodan jälkeen Suomen vapaussodan muistomerkki. Sen on aikoinaan suunnitellut taiteilija Vilho Aalto ja valmistanut Peipohjan kiviveistämö. Sankarihautausmaa sijaitsee kirkon vieressä.

Vanhankirkon hautausmaa

Sievin seurakunnan vanhin hautausmaa sijaitsee Vanhallakirkolla, entisten kirkkojen ja nykyisen kappelin paikalla. Vanhankirkon hautausmaalla kirkon vieressä on muistomerkki, tässä sijaitsee Sievin kirkko 1654–1861. Hautausmaa on pieni ja sijaitsee mäntykankaalla. Vanhankirkon hautausmaalla on kaksi sankarihautaa.

Kuva 5. Vanhankirkon kappeli ja hautausmaa

1.4 Kirkon ympäristödiplomi

Seurakunnalla on tällä hetkellä voimassa oleva ympäristödiplomi, joka on voimassa 19.9.2024-18.9.2029. Ympäristöjärjestelmän keskeisin tavoite on ohjata seurakuntalaisia ympäristövastuulliseen ajatteluun ja toimintaan. Ympäristödiplomi haastaa myös seurakunnan työntekijät ymmärtämään ympäristöasiat osana jokaista toimintaa. Ympäristödiplomi asettaa tavoitteita ympäristöhaittojen vähentämiseksi, organisoii tehtäviä sekä niiden seurantaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ympäristödiplomi edellyttää kaikilta diplomia hakevilta samojen minimikriteerien täyttämistä. Vähimmäisvaatimukset toteutuvat hautausmaiden osalta, kun hautausmaille tehdään ympäristöselvitys, laaditaan tai päivitetään hoito-ohjeet tai niiden ympäristöosat, koulutetaan työntekijöitä ja ohjataan omaisia ympäristöasioissa ja järjestetään jätehuolto asianmukaisesti. Lisäksi hautausmailla noudatetaan kunnan jätehuoltomääräyksiä ja ympäristönsuojelumääräyksiä.

1.5 Hautausmaan kunnossapidon vastuut

Seurakunnan hautaustoimen hoitovastuu

Hautaustoimilain (457/2003) 5. luvun 13. pykälän mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla. Hautausmaiden yleinen kunnossapito on seurakunnan hautaustoimen vastuulla. Hautaustoimen vastuulla olevia hautausmaiden kunnossapitotöitä ovat:

- hautausmaan kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- hautausmaiden yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hauta-alueiden kunnossapito
- seurakunnalle palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito kirkkovaltuuston päätöksen mukaan.

Omaisen hoitovastuu

Omaisen hoitovastuu Kirkkolain (652/2023) 3 luvun 33 §:n mukaan haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Omaisen vastuulla on yksittäisen haudan hoito hautamuistomerkkeineen sekä kasveille varattuine istutusalueineen (kukkapesä). Reunakivellisellä haudalla omaisen vastuulla on hoitaa myös reunakivien rajaama alue (nurmi-/maanpeitekasvi-/sammal-/hiekkapinta). Omaiset kustantavat kokonaisuudessaan yksittäisen haudan hoidon sekä hautamuistomerkkiin liittyvät hankinta- ja hoitokustannukset.

Omaisten hoitovelvoitteita ovat:

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito
- haudan kasveille varatun istutusalueen (kukkapesä) hoito kevät- ja syyssiivouksineen
- nurmikon siistiminen hautamuistomerkin ja kasveille varatun istutusalueen ympäriltä (noin 70 cm mitattuna hautakiven takaa)
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen
- roskien ja muun jätteen poistaminen haudalta (muun muassa palaneet hautakynntilät)
- koko reunakivien rajaaman alueen hoito
- muistolehtoon, sirottelualueille ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelupaikalle tuotujen yksittäisten kukkien, koriste-esineiden ja lyhtyjen hoito (seurakunta vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä)

Haudan kasvillisuuden hoito

Kausikasvien eli kesäkukkien istuttaminen ei ole pakollista kasveille varattuun istutusalueeseen (kukkapesään). Ne voidaan korvata esimerkiksi monivuotisilla perennoilla, kuten maanpeiteperennoilla, tai sammalella. Haudalla voi olla myös leikattava nurmikko. Haudoilta ei istuteta pensaita tai puita. Kun kasvillisuutta on istutettu haudalle, istutukset hoidetaan niin, etteivät rikkakasvit kasva hautausmaan yleisilmettä häiritsevästi ja etteivät kasvi-istutukset leviä istutusalueen ulkopuolelle eikä naapurihautojen puolelle tai täysikasvuina ole haitaksi

hautaamiselle tai hautausmaan hoidolle. Kausikasvien hoidossa huomioidaan myös, etteivät ne levitä kasvitauteja ympäröiviin kasvustoihin. Esimerkiksi härmäiset kasvit poistetaan tai vaihdetaan terveisiin kasveihin.

Haudan reunakivien rajaaman alueen hoito

Rajatun alueen pintahiekka pidetään rikkakasvittomana. Reunakivien rajaama alue voidaan myös kasvittaa esimerkiksi maanpeiteperennalla, sammalella tai nurmikolla.

Haudan muistomerkin hoito

Haudan muistomerkki (yleensä hautakivi) on asennettu suoraan ja turvallisesti paikoilleen. Hautamuistomerkin asento tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Hautamuistomerkki oikaistaan ennen kuin se on vaarassa kallistua ja kaatua ja ennen kuin se aiheuttaa haittaa tai tapaturman vaaraa hautausmaalla vieraileville ja hautausmaiden työntekijöille. Esimerkiksi arkun tai uurnan maatumisen myötä hautamuistomerkki voi kallistua. Routiva maa sekä puun juuret saattavat joko nostaa tai laskea hautamuistomerkkiä. Hautamuistomerkkien hoidossa noudatetaan Museoviraston 'Hautamuistomerkkien hoito' -julkaisun ohjeita. Hautamuistomerkkiin rajoittuva nurmikko pidetään siistinä ja samalla korkeudella kuin haudalla oleva muu nurmikkokasvusto.

1.6 Sopimushautojen hoito

Kirkkolain 3 luvun 33 §:n 2 momentin mukaan seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta hoitaa hautaa määrääjän maksua vastaan.

Sopimushaudan hoitoon sisältyy:

- kasveille varatun istutusalueen (kukkapesä) hoito (mm. kevätsiivous, kasvualustan lannoitus, kausikasvien eli kesäkukkien/monivuotisten kasvien eli perennojen istutus, kastelu, kuihtuneiden kukkien poistaminen, tarvittaessa kasvinsuojelu, seurakunta valitsee olosuhteisiin sopivat kasvit haudoille)
- kukkapesän multa käännetään ja möyhennetään vuosittain (syksy/kevät ja samalla lisätään multaa), tarvittaessa vaihdetaan koko kasvualusta
- nurmikon siistiminen istutusalueen ympäriltä
- rikkakasvien kitkeminen
- reunakivellisen haudan pinnanhoito (mm. pintahiekan hoito reunakivien rajaamalla alueella)
- hoitokauden päättyessä syyskunnostus (mm. kausikasvien poisto, perennojen alas-leikkaus syksy (tai keväällä kuivuneen kasvuston poisto) ja haudan siistiminen).

Sopimushoitoon ei sisälly hautamuistomerkin tai reunakivien hoito. Edellytyksenä hoitosopimukselle on, että hautamuistomerkki on asennettu turvallisesti ja hautamuistomerkissä ei ole havaittavissa kallistumisen tai kaatumisen vaaraa.

Haudan hoitosopimus voidaan tehdä enintään hautaoikeuden hallinta-ajalle. Haudan hoidosta perittävät maksut ovat enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruiset ja maksujen perusteet ovat kaikille samat (Hautausoimilaki, 2. luku 6. §). Hoitomaksua määritettäessä otetaan huomioon sekä hautojen välittömät hoitokulut että hautojen hoidon hallinnoinnista aiheutuvat välilliset kulut.

Valtio, kunta, kulttuuriperintöä vaaliva yhdistys tai yksityishenkilö voivat myös huolehtia haudoista. Haudan hoidosta huolehtiminen ei tuota oikeutta hoidettavaan hautaan. Tällaisessa tilanteessa laaditaan seurakunnan ja haudan hoidosta vastaavan tahon välille sopimus, jossa sovitaan toimintatavat.

1.7 Hautaukseen liittyvät toimintatavat

Haudauksen yhteydessä tehtävät työt voivat hetkellisesti heikentää hautausmaan yleisilmettä sekä aiheuttaa turvallisuushaittoja. Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle. Arkkuhautauksen yhteydessä haudalla olevat hautamuistomerkit tai muut rakennelmat poistetaan haudalta tarvittaessa hautauksen ajaksi.

Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan ja sen leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle saakka.

Haudan kaivun yhteydessä pyritään käyttämään kaivausmassojen alla pressuja. Näin pidetään yleisilme haudalla siistinä. Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan kaivamisen aikana ja sen jälkeen peitetään haudan pohjalle. Hautauksen jälkeen hauta täytetään kaivumassoilla, täyttö tiivistetään ja haudan pinta tasoitetaan, muotoillaan, kasvitetaan ja siistitään alueen edellyttämällä tavalla.

Talvihaudat (loka-toukokuu) tasoitetaan heti keväällä, kun routa on sulanut tai kun haudan pinnan voi tasata. Tämän jälkeen seurakunta huolehtii haudan pinnan viimeistelystä. Hautamuistomerkki asennetaan hautausmaiden osoittamalla tavalla paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta eikä aiheuta haittaa hautausmaiden huoltotöille.

2. HAUTAUSMAIDEN YLEISHOITO

2.1 Hautausmaiden yleishoito ja kunnossapito

Hautausmaan yleinen kunnossapito pitää sisällään seuraavat tehtävät:

- talvihoito/kesähoito
- puhtaanapito
- rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito
- kasvillisuuden hoito (mm. nurmikot, kunta-alueet, kausikasvit, ryhmäruusut, sipuli- ja mukulakasvit, perennat, pensaat ja puut)
- haitallisten vieraskasvien poisto
- kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit
- järjestelmien hoito ja käyttö (mm. valaistus, sulanapito-, kastelu-, valvonta- ja hälytysjärjestelmät)

Laadunvalvonta

Kirkkojen, kappelien, seurakuntakodin ja muiden kiinteistöjen sekä hautausmaiden kulkuväylien kuljettavuus, esteettömyys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua.

Talvihoidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden talvikauden kunnossapitotöiden ohella.

Liukkautta torjutaan hiekoittamalla. Hiekoitushiekat poistetaan kevättöiden yhteydessä päällysteiltä ja nurmikoilta, kasvillisuusistutuksista

Vesialtaista poistetaan vesi syystöiden yhteydessä.

Hautausmaiden puhtaanapito ja jätehuolto

- Roskien poisto (mm. irtoroskien keruu, roska-astioiden tyhjennys, siunaustilaisuuden jälkeen haudoille ja kukkienlaskupaikoille jätettyjen kukkien ja kukkalaitteiden keruu)
- Päällysteiden puhtaanapito
- Kalusteiden, varusteiden ja suojien puhtaanapito
- Vesialtain ja -rakenteiden puhtaanapito
- Hautausmaan kevätsiivous
- Hautausmaan syyssiivous

Työmenetelmät ja toimintatavat

- Siunaustilaisuuksien jälkeen haudoille jätetyt kukat ja kukkalaitteet poistetaan hautausmaiden ohjesäännön mukaisesti.
- Kevätkunnostuksen yhteydessä haudoilta poistetaan kertakäyttöiset hautakynntilät ja -lyhdyt, havut ja kanervat sekä muut talvikoristeet.

Muistelupaikoilta ja yhteismuistomerkkialueilta:

- poistetaan palaneet kertakäyttöiset hautakynntilät, rikkoutuneet koriste-esineet
- puhdistetaan kulkuväylät ja kiveysalueet
- poistetaan huonoksi menneet ruukku- ja leikkokukat sekä muut kukkalaitteet ja muistokukat.

Kuva 6. Pakkasaamu kirkonmäellä.

3. HAUTAUSMAIDEN KUNNOSSAPIDON RESURSSIT

Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö

Sievin seurakunta huolehtii hautausmaiden yleisten alueiden hoidosta pääsääntöisesti omalla työvoimalla. Ulkopuolisia urakoitsijoita käytetään haudankaivuussa ja -peittämisessä sekä talvisin lumen auruksessa ja hiekoittamisessa.

Seurakuntamestarin työtehtäviin kuuluu muun muassa haudankaivuussa avustaminen, hautausmaiden ylläpitotyöt, pienkoneiden huolto ja hautausmaiden rakennusten huolto. Sievin seurakunnassa on seurakuntamestarin apuna myös työharjoittelijoita, työelämään tutustujia, yhdyskuntapalvelun suorittajia ja satunnaisesti myös vapaaehtoisia. Kesäisin kausi- ja kesätyöntekijät pitävät huolta hautausmaan kukkien istutuksesta ja hoitohautojen siisteydestä, kukkien kastelusta ja lannoituksesta.

Henkilöstön osaamista ylläpidetään perehdytyksellä ja koulutuksilla. Hautausmaiden hoitoon on käytettävissä vähäisesti koneita, laitteita ja käsityökaluja. Iso osa kalustosta on nurmikonhoitoon tarvittavia koneita ja laitteita; ruohonleikkureita ja siimaleikkureita. Kaivinkone ja traktorit ovat ulkopuolisen urakoitsijan ja niitä käytetään vain haudankaivuussa tai tarvittavien puiden kaadossa tai muissa kaivutöissä.

Pienkoneet ovat pääosin akkukäyttöisiä koneita. Käsityövälineitä hautausmaiden hoitoon ovat mm. lapiot, haravat, istutuskauhat, kottikärryt, oksasakset, voimasakset, ruhosakset, kastelukannut, oksasahat ja erilaiset rikkaruohojen poistamiseen tarkoitetut välineet. Hautausmaiden koneet ja laitteet huolletaan hyvin ennen kesätöiden alkua. Konekaluston hankinnoissa suunnitellaan ensisijaisesti työn organisointia siten, että vain välttämättömät koneet hankitaan. Hankinnoissa myös panostetaan laatuun ja kestävyYTEEN sekä otetaan huomioon ympäristötekijät. Hautausmaiden hoitoon hankittujen koneiden tavoiteikä on 10-15 vuotta, pienkoneilla 5-10 vuotta.

4. HAUTAUSMAIDEN HOIDON TAVOITTEET

Hautausmaan kunnossapidon eli hoidon, korjauksen ja järjestelmien käytön tavoitteena on varmistaa hautausmaan toimivuus, viihtyisyys, esteettisyys ja turvallisuus sekä yleisilme.

Tämän lisäksi kunnossapidon keinoin varmistetaan hautausmaan kulttuuriarvojen säilyminen ja vahvistuminen

Tavoitteet vuosille 2026-2031

- Muisto/uurnalehdon suunnittelu ja toteutus tienpuolihautausmaalle.
- Tienpuolihautausmaan yleisilmeen siistiminen.
- Järvenpuolihautausmaan laajennus tarvittaessa. Jäljellä enää yksittäisiä hautapaikkoja
- Tienpuoli – ja järvenpuolihautausmaan käytävien yleisilmeen parannus.
- Hautojen hoitamattomuudesta kuuluttaminen.

5. LOPUKSI

Hautausmaiden perimmäinen tehtävä on tarjota hautasija jokaiselle alueen kuntalaiselle. Hautausmailla on kuitenkin paljon muita yhtä tärkeitä arvoja ja tehtäviä, joiden merkitys voi olla tärkeää yksittäiselle ihmiselle, yhteisölle tai koko kulttuurille. Hautausmaat ovat edesmenneiden muistelupaikkoja, arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja osa viherverkostoa, joten hautausmaan ylläpito ja kunnostus on samalla arvokkaan kulttuuriperinnön ja luonnon monimuotoisuuden vaalimista.

Ympäristöasioiden keskeisin tavoite on ohjata seurakuntalaisia ympäristövastuulliseen ajatteluun ja toimintaan. Samalla haastetaan hautaustoimen työntekijät ymmärtämään ympäristöasiat osana jokaista toimintaa. Hautausmaiden hoidossa asetetaan tavoitteita ympäristöhaittojen vähentämiseksi, organisoidaan tehtäviä sekä seurataan tavoitteiden saavuttamista.

Ympäristöasiat huomioivia kunnossapidon toimintaperiaatteita ovat muun muassa:

- Kehitetään ja kunnossapidetaan hautausmaata osana laajempaa viherverkostoa.
- Käytetään kunnossapitoluokitusta monipuolisesti niin, että hautausmaalle syntyy myös luonnon monimuotoisuutta edistäviä vähemmän tehokkaasti hoidettavia alueita.
- Tunnistetaan, poistetaan ja hävitetään haitalliset vieraslajit asianmukaisesti.
- Varmistetaan monivuotisten kasvien soveltuvuus paikkakunnan kasvillisuusvyöhykkeelle.
- Hankitaan kotimaassa ja mieluiten lähellä tuotettuja kasveja ja muita kunnossapidon materiaaleja.
- Käytetään ympäristövaikutuksiltaan vähiten haittaavia tuotteita.
- Vältetään kemikaalien käyttöä.
- Torjutaan liukkautta sepelillä.
- Hävitetään rikkakasvit mekaanisesti.
- Käytetään hitaasti liukenevia lannoitteita maa-analyysien ohjeiden mukaan.
- Minimoidaan kasteluveden käyttö.
- Suositaan akkukäyttöisiä pienkoneita.
- Käytetään pienkoneissa pienkonebensiniä.
- Laaditaan puustolle hoitosuunnitelma.
- Lajitellaan hautausmailla syntyneet jätteet huolellisesti ja opastetaan hautausmaan käyttäjiä lajitteluun.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tulevat näkymään myös hautausmaan hoidon haasteina. Ilmaston ennustetaan muuttuvan siten, että kevät ja kesä alkavat aikaisemmin ja ne ovat hieman lämpimämpiä. Keväällä ja kesällä tulevat pitkät kuivat jaksot, hallaton kausi pitenee, mutta hallat ovat ajoittain ankaria. Syksy ja talvi alkavat myöhemmin sekä selvästi lauhempana. Syksyisin ja talvisin on runsaasti sateita. Lyhyitä kovia pakkasjaksoja tulee satunnaisesti ja lumettomuus yleistyy. Maa voi routaantua syvältä lumen puutteen takia. Talvehtimisongelmat tulevat lisääntymään varsinkin lumettomilla alueilla. Kasvintuhoojat ja -taudit tulevat lisääntymään, ja sen myötä kasvien perusterveys sekä oikeiden kasvien valinta tulee entistä tärkeämmäksi.